

Роман біржового маклера

О. Генрі

Пітчер, довірений клерк у конторі біржового маклера Гарві Максuela, дозволив своєму звичайно непроникному обличчю виразити деяку цікавість і здивування, коли о пів на десяту ранку до контори швидко увійшов його хазяїн у супроводі молодой стенографістки. Квапливо промовивши "доброго ранку, Пітчер", він кинувся до свого столу так, ніби збирався перестрибнути через нього, і відразу поринув у величезну купу листів та телеграм, що чекали на нього.

Молода стенографістка працювала у Максuela вже рік. Вона була красива жінка, але в цій красі не було нічогісінько від стенографічного. Вона зневажала пишність чарівної зачіски Помпадур. Вона не носила ні ланцюжків, ні браслетів, ні медальйонів. У неї не було такого вигляду, ніби вона завжди готова прийняти запрошення на обід. На ній була проста сіра сукня, яка, проте, рівно і скромно облягала її постать. І строгий чорний капелюшок-тюрбан прикрашало зелено-золоте перо папуги. Цього ранку вона наче світилась м'яким, сором'язливим світлом. Її очі замріяно сяяли, щоки були схожі на персиковий цвіт, на щасливому обличчі відбивалися спогади.

У своєму стриманому зацікавленні Пітчер помітив, що цього ранку вона поводить ся трохи не так, як завжди. Замість пройти, прямо до суміжної кімнати, де стояв її стіл, вона в нерішучості затрималась у конторі. Раз навіть підійшла до столу Максuela досить близько, щоб він міг помітити її.

Людина, що сиділа за столом, не була більше людиною. Це був заклопотаний нью-йоркський маклер — машина, яку рухали коліщата і пружини.

— Ну, в чому річ? Що таке? — різко спитав Максuel. Розпечатана пошта лежала на його столі, як кучугура бутафорного снігу. Гострі сірі очі його, байдужі та холодні, блиснули на неї майже неприязно.

— Нічого, — відповіла стенографістка і, всміхаючись, відійшла.

— Містер Пітчер, — звернулась вона до довіреного клерка, — містер Максuel казав вам учора про те, щоб прийняти нову стенографістку?

— Так, — відповів Пітчер. — Він велів мені знайти нову стенографістку. Вчора після обіду я сповістив у бюро, щоб вони сьогодні зранку прислали кілька зразків. Вже за чверть десята, а жоден модний капелюшок і жодна паличка ананасної жувальної гумки ще не з'являлась.

— Тоді я працюватиму, як завжди, — сказала молода жінка, — поки хтось прийде на моє місце.

І вона відразу пішла до свого столу й повісила чорний капелюшок-тюрбан з зелено-золотим пером папуги на звичайне місце.

Той, кому не доводилося бачити гарячкової діяльності заклопотаного манхеттенського маклера за роботою, ніколи не зможе бути справжнім знавцем антропології. Поет оспівує "повну годину славного життя". Година маклера не тільки

повна, хвилини та секунди в ній тримаються за ремені і висять на буферах та підніжках. Сьогодні ж у Гарві Максуела був гарячий день. Телеграфний апарат почав конвульсивно розмотувати свою стрічку, телефон на столі слабував на хронічні припадки дзижчання. Контору заповнював натовп людей, які зверталися до нього через бар'єр — хто весело, хто різко, хто гнівно, хто схвильовано. Вбігали і вибігали посильні з листами й телеграмами, клерки контори бігали і стрибали, як матроси під час шторму. Навіть на обличчі Пітчера з'явилося щось схоже на пожвавлення.

На біржі бушували урагани та снігові бурі, виникали обвали, ожеледі та виверження вулканів, і усі ці стихійні нелади відбувалися в мініатюрі в конторі маклера. Максуел відсунув стілець до стіни й укладав угоди, танцюючи, як балерина на пуантах. Він стрибав від телеграфного апарата до телефону, від столу до дверей з професійною проворністю арлекіна.

Серед цього дедалі більшого напруження маклер раптом помітив перед собою закручений чубок золотавого волосся, над яким похитувався балдахін з оксамиту і страусових пер, сак із штучного котика та низку великих, завбільшки з добрячий горіх, коралів, на кінці якої, десь аж біля підлоги, висіло срібне сердечко. З цими аксесуарами була зв'язана самовпевнена молода особа. Поряд неї стояв Пітчер, готовий пояснити її появу.

— Це з стенографічного бюро, відносно місця,— сказав Пітчер.

Максуел обернувся; в руках у нього були папери і телеграфні стрічки. і

— Якого місця? — спитав він, насупившись.

— Місця стенографістки,— відповів Пітчер.— Вчора ви сказали мені подзвонити в бюро, щоб сьогодні вранці прислали нову стенографістку.

— Ви збожеволіли, Пітчер,— сказав Максуел.— Як я міг дати вам таке розпорядження? Міс Леслі вже цілий рік, відколи вона тут, чудово працює. Місце за нею, поки вона сама не надумає відмовитись од нього. У нас нема вільних місць, мадам. Повідомте бюро, Пітчер, і нікого більше до мене не водить...

Срібне сердечко з обуренням залишило контору, незалежно погойдуючись і зачіпаючи конторські меблі. Пітчер, вибравши хвилинку, зауважив бухгалтерові, що "старий" з кожним днем стає все більше неухажним та забудькуватим.

Натиск невідкладних справ ставав дедалі дужчий, темп роботи зростав. На біржі топтали і шматували з півдюжини акцій, в які клієнти Максуела вклали великі гроші. Накази про купівлю та продаж літали туди-сюди, як ластівки. Під загрозою була частина власного портфеля акцій Максуела, і він працював з величезним напруженням, мов якась складна, тонка і сильна машина, пущена на повний хід; не вагаючись, він вчасно знаходив потрібні слова, рішення і діяв швидко й точно, як годинниковий механізм. Акції та зобов'язання, позики і закладні, прибутки й цінні папери — це був світ фінансів, і в ньому не було місця ні для світу людини, ні для світу природи.

Коли настала пора обіду, цей вир на якийсь час трохи затих.

Максуел стояв біля столу, в руках у нього було повно телеграм та записів; за праве

вуха він закрив авторучку, волосся розкуйовдженими пасмами спадало йому на лоб. Вікно було відчинене, бо мила швейцарка Весна вже посидала в радіатори парового опалення землі трохи тепла.

І через вікно в кімнату проникали — може, випадково — чудові пахощі, тонкий і солодкий запах бузку, який на мить примусив маклера завмерти. Бо цей запах належав міс Леслі. Це був її запах, і тільки її.

Цей запах поставив її перед ним — видимо, майже реальну. Фінансовий світ раптом зменшився, став як порошок. А вона була в сусідній кімнаті, за якихось двадцять кроків.

— Їй-богу, я зараз це зроблю,— мовив Максуел напівголосно.— Зараз я її спитаю. Дивно, як я раніше не зробив цього.

З поспішністю біржового гравця, який намагається покрити недостачу вже проданих товарів, він кинувся в суміжну кімнату до столу стенографістки.

Вона глянула на нього і всміхнулася. Легкий рум'янець зарожів на її щоках, а погляд був у неї лагідний та щирий. Максуел сперся ліктем на її стіл. Він усе ще тримав у руках купу паперів, а за вухом у нього стирчала авторучка.

— Міс Леслі,— поспіхом почав він,— я маю щонайбільше хвилину вільного часу. За цю хвилину хочу вам щось сказати. Чи згодні ви стати моєю дружиною? У мене не було часу залицятися до вас, як це звичайно роблять, але я справді люблю вас. Кажіть, будь ласка, швидше — вони вибивають останній дух з "Об'єднаних Тихоокеанських".

— Про що ви говорите! — вигукнула молода жінка. Вона підвелась і широко розплющеними очима глянула на нього.

— Ви не розумієте мене? — занепокоєно спитав Максуел.— Я хочу, щоб ви вийшли за мене заміж. Я люблю вас, міс Леслі. Я давно хотів вам сказати про це і ось вибрав вільну хвилину, поки там трохи стихло. О, знову мене кличуть до телефону! Скажіть їм, щоб почекали хвилинку, Пітчер. То як, міс Леслі?

Стенографістка повелася дуже дивно. Спершу, здавалось, вона здивувалась, з її розгублених очей ринули сльози, а потім вона радісно всміхнулася крізь сльози і ніжно обняла однією рукою маклера за шию.

— Тепер я розумію,— сказала вона лагідно.— Це все та робота вибила на якийсь час із твоєї голови все інше. А спершу я злякалась. Невже ти забув, Гарві? Ми ж обвінчалися вчора о восьмій вечора в Маленькій церкві за рогом.